

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1Cob/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122237566
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Marková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6122237566.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Markovej a členiek senátu JUDr. Renáty Šiškovéj a JUDr. Antónie Bednarčík v právnej veci žalobcu: RENOMAX s.r.o., so sídlom Vyšná Hutka 11, 040 18 Vyšná Hutka, IČO: 36 668 451, právne zastúpeného: advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpenému: JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábregie 8/A, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 239,24 eur s príslušenstvom, a o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 31Cb/21/2022-95 zo dňa 22.11.2022 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 31Cb/21/2022-95 zo dňa 22.11.2022 v napadnutej zamietajúcej časti vo výroku II. a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania z r u š u j e a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 239,24 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. zamietol žalobu vo zvyšku, vo výroku III. rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s poukazom na ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 524 ods. 1, § 526 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a § 4 ods. 2, § 11 ods. 6, ods. 7, ods. 8, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 239,24 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody podľa zákona o PZP. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 28.08.2021 došlo k poškodeniu motorového vozidla značky Volkswagen Golf, EČV: A. patriaceho poškodenému, B. C., ktoré bolo spôsobené prevádzkou motorového vozidla, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného. Poškodený si nechal svoje motorové vozidlo opraviť v autoservise prevádzkovanom žalobcom, ktorý vystavil poškodenému faktúru na sumu 2.216,94 eur. Žalovaný oznámením o poistnom plnení z 25.11.2021 oznámil poškodenému, že mu vyplatil plnenie vo výške 1.977,70 eur. Nevyplatenie náhrady škody v časti 239,24 eur odôvodnil žalovaný tým, že boli priznané primerané náklady na cenu práce pre neautorizovaný servis vo výške 20,- eur bez DPH a primerané náklady na lakovací materiál boli stanovené podľa poslednej doobhliadky, výška režijného materiálu bola priznaná maximálne do sumy 20,- eur.

3. Žalovaný v odpore navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaný namietal, že žaloba nespĺňa zákonné náležitosti podľa § 132 CSP, keď nešpecifikoval ani základné údaje o priebehu škodovej udalosti. Následne žalovaný namietal aktívnu legitimáciu žalobcu, keď podľa neho poškodený mal voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre, z ktorej vyplýva, že poškodený predstavoval subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu. Keďže poškodený predstavoval dlžníka, nemohol so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky a preto nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu, ale došlo k postúpeniu záväzku poškodeného, ktorý má predstavovať pohľadávku žalobcu. Podľa žalovaného je zmluva o postúpení pohľadávky absolútne neplatným právnym úkonom, navyše v zmluve o postúpení pohľadávky absentuje konkrétny prejav postupcu týkajúci sa postúpenia samotnej pohľadávky. Záverom žalovaný uviedol, že s poukazom na znenie ustanovenia § 11 ods. 6 a ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. nie je povinný platiť úroky z omeškania, keďže do omeškania s plnením by sa mohol dostať až na základe právoplatného rozsudku o priznaní nároku na náhradu škody.

4. Žalobca v replike k odporu žalovaného uviedol, že zmluva o postúpení pohľadávky je jasná, zrozumiteľná a určitá, a preto zakladá aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v predmetnom spore. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, žalobca poukázal na nálezy Ústavného súdu SR zo 14. októbra 2021, sp. zn. III.ÚS/214/2020 a III.ÚS/309/2020.

5. Súd prvej inštancie po ustálení sporných a nesporných skutkových okolností dospel k záveru, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný. Pokiaľ ide o zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 30.11.2021, uzatvorenú medzi B. C. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, ktorá bola prílohou žaloby, súd prvej inštancie uviedol, že predmetná zmluva predstavuje absolútne neplatný právny úkon pre jej neurčitosť, keďže sa malo jednať o odplatnú zmluvu, avšak táto neobsahovala cenu postupovanej pohľadávky a ani spôsob, ktorým by ju bolo možné určiť. Absencia predmetnej obsahovej náležitosti priamo v texte zmluvy o postúpení pohľadávky spôsobila absolútnu neplatnosť predloženej zmluvy od počiatku a nemohla byť konvalidovaná ani osobitným uzatvorením dohody o odplate za postúpenie pohľadávky. Majiteľom žalobou uplatnenej pohľadávky a veriteľom žalovaného tak bol naďalej poškodený (B. C.), ktorý bol následne oprávnený žalobou uplatnenú pohľadávku postúpiť na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky z 18.11.2022. Predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávok vyhodnotil súd prvej inštancie ako platný právny úkon, keďže je dodržaná písomná forma, je v nej uvedený dlžník, ako aj postupovaná pohľadávka, pričom priamo v texte zmluvy je uvedená odplata za postúpenie pohľadávok. Súd prvej inštancie vysvetlil, že zmluva nie je zmätočná, ako aj, že v prípade predloženia novej zmluvy sa nejedná o zmenu žaloby. Rovnako tak súd prvej inštancie nevyhovел návrhu žalovaného na uplatnenie sudcovskej koncentrácie konania na predloženú zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022, keďže námietku neurčitosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30.11.2021 pre zmätočné dojednanie o odplate za postúpenie žalovaný uplatnil až na nariadenom pojednávaní, na ktorom následne žalobca predložil zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj výškou škody, ktorú považoval za nerozporovanú, pričom dospel k záveru, že za výšku škody je nutné považovať náklady vynaložené poškodeným na opravu poškodeného motorového vozidla, t.j. sumu fakturovanú autoservisom, osobitne v situácii, keď žalovaný v spore účinným spôsobom nespochybňoval rozsah autoservisom realizovaných prác, pričom zákon o PZP neumožňuje poisťovateľovi, aby v rámci náhrady škody poškodenému mohol znížiť fakturovanú cenu práce v prípade realizovania opravy v neautorizovanom (a nie v autorizovanom) autoservise. Z tohto dôvodu vyhodnotil súd prvej inštancie nárok žalobcu na náhradu škody v časti istiny 239,24 eur ako dôvodný. Pokiaľ ide o uplatnený úrok z omeškania, súd prvej inštancie zastával právny názor, že v tejto časti žalobca nie je nositeľom žalobou uplatneného práva a poukázal na znenie čl. I. zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022, z ktorého vyplýva, že predmetom postúpenia je len žalobou uplatnená istina pohľadávky 239,24 eur. Naopak v časti príslušenstva pohľadávky, ktoré bolo žalobcom uplatnené žalobou dňa 09.02.2022, je zrejmé, že žalobca v čase podania žaloby nebol nositeľom práva na zaplatenie úroku z omeškania, keďže pre neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30.11.2021 bol veriteľom žalovaného poškodený. Keďže k opätovnému postúpeniu pohľadávky z poškodeného na žalobcu došlo až v priebehu súdneho konania (dňa 18.11.2022), bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že na neho prešiel zmluvou z poškodeného aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania, ktorý už v tom čase bol predmetom konania, pričom z čl. I. zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022 predmetná skutočnosť nevyplýva. Keďže nebolo v spore predložené oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky, je pre rozhodnutie o žalobe žalobcu určujúce výlučne znenie žalobcom predloženej zmluvy o postúpení

pohľadávky zo dňa 18.11.2022. Z tohto dôvodu súd vyhodnotil nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania ako nedôvodný.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal vo veci v časti istiny plný úspech a čiastočný neúspech mal len v časti uplatneného úroku z omeškania, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu napadnutého II. výroku rozsudku z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), písm. h) CSP a odvolacím návrhom sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil vo výroku II. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 239,24 eur od 10.12.2021 do zaplatenia, alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalobca v odvolaní uviedol, že obdobná skutková a právna otázka úrokov z omeškania pri krátkom poistnom plnení už bola viackrát rozhodnutá, judikovaná, bez akýchkoľvek zjavných pochybností. Poukázal na aktuálne nálezy Ústavného súdu SR, ktoré jednoznačne stanovujú a potvrdzujú, že poškodený má nárok na úroky z omeškania voči poisťovni, a to nález Ústavného súdu SR zo dňa 14.10.2021, sp. zn. III. ÚS/309/2020-33, zo dňa 14.10.2021, sp. zn. III.ÚS/214/2020-29, zo dňa 07.09.2022 sp. zn. II.ÚS/263/2022-47. Zároveň poukázal na európsku úpravu v danej veci vychádzajúcu zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/26/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a č.88/357/EHS (štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel), ktorá bola následne nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Následne žalobca poukázal na početnú judikatúru všeobecných súdov, v rámci ktorej súdy priznali nárok žalobcovi v skutkovo a právne obdobných konaniach v spojení s § 517 ods. 2 OZ a § 797 ods. 1 OZ, v zmysle ktorých je zřejmé, že ak poisťiteľ, t.j. žalovaný neposkytne poistné plnenie vo forme náhrady škody v lehote 15 dní, len čo poisťiteľ skončil šetrenie poistnej udalosti, má poškodený právo aj na úrok z omeškania, ako sankciu voči poisťiteľovi za neplnenie jeho peňažnej povinnosti - povinnosti poskytnúť poistné plnenie. Z Oznámenia o poistnom plnení vyplýva, že dňa 24.11.2021 bolo ukončené šetrenie poistnej udalosti. Ak žalovaný teda ukončil šetrenie poistnej udalosti dňa 24.11.2021, bolo jeho povinnosťou plynúcou mu priamo zo zákona, poskytnúť poškodenému v lehote 15 dní poistné plnenie vo forme náhrady škody. Žalovaný si však túto svoju povinnosť nesplnil, k čomu ho zaviazal až konajúci súd I. výkonom napadnutého rozhodnutia, no pri vyhodnocovaní úrokov z omeškania už súd v napadnutom rozhodnutí nesprávne právne vyhodnotil stav veci. Záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k úroku z omeškania je nesprávny. V § 524 ods. 2 OZ je explicitne uvedené, že s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Z uvedeného ustanovenia nevyplýva požiadavka, aby príslušenstvo pohľadávky bolo/muselo byť špecifikované v zmluve o postúpení pohľadávky, nakoľko ex lege prechádza spolu s postupovanou pohľadávkou. Potvrdzuje to aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3M Obdo 1/2006, podľa ktorého: „Cesiou dochádza k zmene veriteľa. Do právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom nastúpi namiesto pôvodného veriteľa nový veriteľ. Zmena osoby veriteľa sa však netýka právneho vzťahu, ktorý tak zostáva nezmenený. Zmení sa len osoba veriteľa, pričom pohľadávka sama zostane nezmenená. Z cedenta postúpením prechádza na cesionára pohľadávka v stave, v akom s ňou cedent v okamihu účinnosti zmluvy o postúpení disponoval. Na cesionára prechádza vlastná pohľadávka (istina), ako i jej príslušenstvo.“ Aj vo Veľkom komentári k Občianskemu zákonníku, Števíček a kol., na strane 1808 je uvedené: „...pre platnosť prechodu príslušenstva na postupníka nie je potrebná jeho špecifikácia v rámci textácie zmluvy. Príslušenstvo pohľadávky znáša osud pohľadávky samotnej, pokiaľ nie je dohodnuté inak.“ R ČR 80/2007: „Postúpením prechádza pohľadávka na nového veriteľa v takej podobe, v akej je v okamihu postúpenia existovala, vrátane tzv. vedľajších práv, aj vtedy ak nie sú v Zmluve o postúpení pohľadávky výslovne konkretizované.“ Z uvedeného je zřejmé, že žalobca je aktívne vecne legitímovaný na uplatnenie nároku na zaplatenie úroku z omeškania z poistného plnenia, ktorý je predmetom konania. V súvislosti s uvedeným dal odvolateľ do pozornosti odvolaciemu súdu rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03.11.2022, sp. zn. 40Cb/41/2021, v ktorom obdobne ako v predmetnej veci bola súdu prvej inštancie predložená druhá Zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá už obsahovala určenie odplaty za postúpenie, no neobsahovala konkretizáciu, resp. špecifikáciu príslušenstva pohľadávky. Súd v danom prípade vyhodnotil predloženú (druhú) Zmluvu o postúpení

pohľadávky za platnú a na jej základe bola daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v konaní vo vzťahu k žalovanej istine i k úroku z omeškania. Následne žalobca poukázal na princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva. Žalobca namietal aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, keď toto nedáva odpoveď na všetky právne relevantné otázky, keď súd prvej inštancie vo vzťahu k úroku z omeškania vychádzal len z predloženej Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022, na základe ktorej odôvodnil rozsudok a nevysporiadal sa s argumentami žalobcu prednesenými aj na pojednávaní dňa 22.11.2022, spočívajúcimi v poukazaní na aktuálnu právnu úpravu Zmluvy o postúpení pohľadávky (§ 524 OZ a nasl.) aj judikatúru, v zmysle ktorých s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (bez potreby konkretizácie v texte zmluvy). Odôvodnenie rozsudku nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne relevantné otázky týkajúce sa posúdenia nároku žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania.

8. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého rozsudku v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania, po oboznámení sa s obsahom spisu a napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. a súvisiacom výroku III. o trovách prvoinštančného konania zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že podľa písm. b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, podľa písm. h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

13. Podľa § 517 ods. 1 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

14. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

15. Podľa § 524 ods. 1 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

16. Podľa § 524 ods. 2 OZ s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

17. Podľa § 526 ods. 1 OZ postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

18. Podľa § 526 ods. 2 OZ ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

19. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca si uplatnil nárok na zaplata sumy 239,24 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej škodcom, ktorý bol na účely PZP poistený u žalovaného. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na zaplata istiny spočívajúcej v náhrade preukázaných nárokov na náhradu škody, keď skonštatoval, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný, pričom predloženými listinnými dôkazmi preukázal oprávnenosť a účelnosť nákladov vynaložených na opravu poškodeného motorového vozidla. Žalobca si v konaní uplatnil aj nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 239,24 eur od 10.12.2021 do zaplata, a to s poukazom na § 517 OZ, keďže si žalovaný nesplnil svoj peňažný záväzok uhradiť náhradu škody.

20. Žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie, ktorý v rozpore s rozhodovacou praxou nepriznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania, keď uviedol, že žalobca nie je nositeľom žalobou uplatneného práva s poukazom na znenie čl. I. Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022, z ktorého vyplýva, že predmetom postúpenia je len žalobou uplatnená istina pohľadávky 239,24 eur bez príslušenstva.

21. Odvolací súd s poukazom na § 524 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, nezastáva právny názor vyslovený súdom prvej inštancie v bode 13 odôvodnenia rozsudku, v dôsledku ktorého zamietol nárok žalobcu v časti úroku z omeškania z predmetnej pohľadávky. Podľa príslušného ustanovenia, ktoré súd prvej inštancie neaplikoval a pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy, nie je pre založenie aktívnej vecnej legitimácie v časti príslušenstva nevyhnutné špecifikovanie tohto príslušenstva v zmluve o postúpení pohľadávky, nakoľko príslušenstvo pohľadávky prechádza ex lege spolu s postupovanou pohľadávkou. V tomto smere odvolateľ správne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12.02.2008, sp. zn. 3MObdo/1/2006, v zmysle ktorého: „Cesiou dochádza k zmene veriteľa. Do právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom nastúpi namiesto pôvodného veriteľa nový veriteľ. Zmena osoby veriteľa sa však netýka právneho vzťahu, ktorý tak zostáva nezmenený. Zmení sa len osoba veriteľa, pričom pohľadávka sama zostane nezmenená. Z cedenta postúpením prechádza na cesionára pohľadávka v stave, v akom s ňou cedent v okamihu účinnosti zmluvy o postúpení disponoval. Na cesionára prechádza vlastná pohľadávka (istina), ako i jej príslušenstvo.“

22. Pohľadávka prechádza v stave, v akom existuje v čase postúpenia, vrátane jej príslušenstva (bližšie pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.10.2010, sp. zn. 3 Obdo 7/2009). Postúpenie, resp. cesia pohľadávky (cessio) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku vstúpi namiesto pôvodného veriteľa (postupcu, cedenta) nový veriteľ (postupník, cesionár). Dochádza tak k zmene záväzku v osobe veriteľa a to na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ide teda o takú zmenu v subjektoch záväzkového právneho vzťahu, keď na základe zmluvy medzi pôvodným veriteľom (postupcom) a treťou osobou (postupníkom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi novému veriteľovi, a to buď za odplatu, alebo bezodplatne. Postupník sa v dôsledku postúpenia pohľadávky na neho zo strany veriteľa stane novým veriteľom a nadobúda pohľadávku s príslušenstvom a právami s ňou spojenými; požíva tiež všetky práva, ktoré mal predtým postupca. Samotné postúpenie nespočíva len v jednoduchom prevode pohľadávky, ale práve v zmene záväzku spôsobujúcej zámenu v osobe oprávneného (veriteľa). Pri tejto zmene totiž postupník ako nový veriteľ nadobúda spolu s postúpenou pohľadávkou aj legitimáciu na jej uplatnenie a vymoženie cestou súdu. Vyplýva to zo skutočnosti, že postúpením pohľadávky vzniká nový záväzkový právny vzťah v zmysle ustanovenia § 488 OZ, t.j. právo veriteľa na plnenie (pohľadávky) od dlžníka. Postúpenie pohľadávky je vlastne osobitným prípadom právneho nástupníctva (sukcesie), pri ktorom právny nástupca - postupník (nový veriteľ), nadobúda od právneho predchodcu - postupcu (pôvodného veriteľa), všetky prevádzané práva (bližšie pozri rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.09.2019, sp. zn. 5 Co 170/2019).

23. Odvolací súd považuje za potrebné upozorniť aj na judikatúru vo vzťahu k prechodu príslušenstva k pohľadávkou a všetkých práv s ňou spojených vo vzťahu k posúdeniu platného postúpenia pohľadávky, ak si strany dohodli, že príslušenstvo s pohľadávkou cesiou na postupníka neprechádza. Rozdielny výklad súdov k aplikácii § 2 ods. 3 a § 524 OZ, bol už spoľahlivo vyriešený v stanovisku obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR pod č. R 34/1999, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 2/1999, nasledovne: „Účastníkmi právnych vzťahov

sú fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré nie sú vzájomne jeden druhému podriadené a môžu tieto vzťahy usporiadať slobodne podľa vlastnej vôle a tiež odlišne aj od zákona, pokiaľ príslušný zákon takúto odlišnú úpravu nevylučuje (§ 2 ods. 3 OZ). Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza podľa zákona (§ 524 OZ) aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Postúpením pohľadávky veriteľ postúpi svoju pohľadávku proti dlžníkovi novému veriteľovi. K takémuto úkonu sa nevyžaduje súhlas dlžníka. Následky, postúpenia pohľadávky sa prejavujú v právnom postavení všetkých účastníkov konania. Veriteľ stráca pohľadávku vrátane jej príslušenstva a všetky práva z postúpenia pohľadávky voči dlžníkovi nadobúda nový veriteľ. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky bez jej príslušenstva, musí súd skúmať, či takéto usporiadanie právneho vzťahu bolo vykonané podľa vlastnej vôle účastníka a či tento úkon zákon nezakazuje. Občiansky zákonník umožňuje právne vzťahy a ich obsah usporiadať tiež odlišne od úpravy obsiahnutej v zákone. Zmluvná voľnosť je obmedzená iba výslovným zákazom uvedeným v zákone. Z § 524 OZ nevyplýva nijaký taký zákaz, že by sa od neho nebolo možné odchyliť a neobsahuje ani vyhlásenie, že by v takom prípade bol právny úkon neplatný. Pokiaľ si účastníci dohodli postúpenie pohľadávky bez jej príslušenstva, nebolo tým porušené cit. ust. zákona a nedošlo ani k takému úkonu, ktorý by odporoval svojím obsahom alebo účelom zákazu, alebo ho obchádzal a priečil sa dobrým mravom“.

24. Z uvedeného stanoviska teda vyplýva, že s postúpenou pohľadávkou prechádza na postupníka aj príslušenstvo pohľadávky, avšak postupca a postupník sa môžu dohodnúť i tak, že príslušenstvo pohľadávky zostáva postupcovi. V prípade existencie dohody medzi postupcom a postupníkom (teda že k postúpeniu pohľadávky má dôjsť bez jej príslušenstva), súd následne skúma, či takéto usporiadanie právneho vzťahu bolo vykonané podľa vlastnej vôle účastníkov a či tento úkon zákon nezakazuje. Odvolací súd v tomto smere upozorňuje, že medzi postupcom a postupníkom zo zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.11.2022 (ani z iného listinného dôkazu) nevyplýva dohoda o postúpení pohľadávky bez príslušenstva, pričom zo stanoviska Najvyššieho súdu SR zverejneného pod R. č. 34/1999 je zrejmé, že súd takúto dohodu následne skúma z hľadiska prejavu vôle účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky a z hľadiska rozporu so zákonom, čo sa v danom prípade nestalo. Výklad súdu prvej inštancie, podľa ktorého v prípade absencie výslovného textu uvedeného v zmluve o postúpení aj príslušenstva pohľadávky, neprechádza na postupníka právo domáhať sa príslušenstva z postúpenej pohľadávky, je v rozpore s § 524 ods. 2 OZ, ale aj vyššie citovanou judikatúrou.

25. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že súd prvej inštancie, v časti napadnutého rozsudku vo výroku II., v ktorom zamietol nárok žalobcu na úrok z omeškania z príslušnej istiny, vec nesprávne právne posúdil, keď neaplikoval § 524 ods. 2 OZ, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

26. V dôsledku uvedeného, je možné konštatovať, s ohľadom na absenciu aplikácie § 524 ods. 2 OZ, keďže súd prvej inštancie sa príslušným rozhodným ustanovením nezaoberal, že došlo aj k porušeniu práva na spravodlivý proces v miere intenzity napĺňajúcej aj odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, keď súd prvej inštancie nedal odpoveď na otázku, ktorá mala pre posúdenie veci podstatný význam z hľadiska objektívneho, náležitého a presvedčivého zdôvodnenia v zamietajúcej časti napadnutého rozsudku vo výroku II. (bližšie pozri aj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS/119/03, IV. ÚS/115/03). Súd prvej inštancie v bode 13. odôvodnenia rozsudku neposkytol jasné a zrozumiteľné odpovede na súvisiace právne otázky z hľadiska aplikácie § 524 ods. 2 OZ, ktoré je pre uplatnenie nároku žalobcu na úroky z omeškania z postúpenej pohľadávky rozhodujúce.

27. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

28. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 220 ods. 2, 3 CSP) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezodôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozsudku predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t.j. musí byť preskúmateľné.

29. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP v spojení s § 391 CSP v napadnutej časti vo výroku II. rozsudku a súvisiacom výroku o trovách konania vo výroku III. rozsudku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní sa súd prvej inštancie bude vo vyššie naznačenom smere v intenciách právne podstatných otázok zaoberať aj výkladom § 524 ods. 2 OZ, ktorý má pre posúdenie veci podstatný význam a v tomto smere sa aj vysporiada so všetkými podstatnými skutočnosťami v zmysle zodpovedajúcej dikcie ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, najmä z hľadiska právnych záverov, na podklade ktorých jednotlivé aspekty daného nároku posudzoval. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní teda bude opätovne rozhodnúť o nároku žalobcu na úrok z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 OZ v kontexte aj nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS/309/2020, III.ÚS/214/2020, II.ÚS/263/2022, na ktoré upozornil odvolateľ, pričom súd prvej inštancie zároveň vykoná potrebné dokazovanie v otázke skúmania, kedy došlo k porušeniu povinnosti žalovaného poskytnúť peňažné plnenie, t.j. kedy došlo k omeškaniu žalovaného. Súd prvej inštancie sa v novom rozhodnutí dôsledne vysporiada s tým, odkedy bol žalovaný v omeškani s peňažným plnením a opätovne rozhodne o súvisiacich trovách konania tak, že vo vzťahu k náhrade trov prvoinštančného bude vychádzať zo zásady úspechu s ohľadom na meritum sporu. Svoje nové rozhodnutie vo veci je súd prvej inštancie povinný náležitým a presvedčivým spôsobom odôvodniť a v odôvodnení sa vysporiadať so všetkými podstatnými skutočnosťami.

30. O náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Nesplnenie náležitostí vyžadovaných § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d), e) CSP).